

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoCsp/41/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118216041
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8118216041.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: Q. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX, XXX XX D., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31320155, so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava právne zastúpeného: ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Kýčerského 7, 811 05 Bratislava, IČO: 36 857 513, o vydanie bezdôvodného obohatenia 7.133,58 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29Csp/137/2018 -165 zo dňa 15.07.2020 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s upresnením, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 29Csp/137/2018 -165 zo dňa 15.07.2020 Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) o vydanie bezdôvodného obohatenia 7.133,58 eur s prísl. rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 7.133,58 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 07.12.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 19.04.2015; § 451 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 19.11.2018 sa voči žalovanému domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 7.133,58 eur s príslušenstvom a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti XIII. bod 12. zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX.

4. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 21.04.2015 uzatvorila so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, v ktorej absentujú obligatórne náležitosti predpokladané ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. uvedením doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termínu konečnej splatnosti úveru, ako aj výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje vyššie uvedené obligatórne náležitosti, predmetný úver sa v súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z. považuje za bezúročný a bez poplatkov a z uvedeného dôvodu jej vznikol nárok na

vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi platbami v sume 25.433,58 eur a výškou úveru 18.300,- eur.

5. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť tvrdiac, že termín konečnej splatnosti úveru (5/2025) je termín máj 2025, kedy k 20. dňu bola splatná posledná splátka.

6. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 01.04.2019 výrokom I. určil, že zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 21.04.2015 v časti XIII. zmluvných podmienok, bod 12-12.1, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou; výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol; výrokom III. vo vzťahu k výroku I. priznal žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a výrokom IV. vo vzťahu k výroku II. priznal žalovanému voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Žalobkyňa ako fyzická osoba - spotrebiteľka so spoludžníkom uzatvorila so žalovaným dňa 21.04.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere (o poskytnutí účelovej pôžičky) č. zmluvy XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie účelového spotrebiteľského úveru vo výške 18.300,- eur s uvedením výšky splátky 2.283,81 eur, celkovej čiastky 34.057,20 eur, počtu splátok 120, celkových nákladov spotrebiteľa 15.757,20 eur, termínu konečnej splatnosti 5/2025, splatnosti prvej splátky 20.06.2015, ako aj ďalších splátok splatných vždy k 20. dňu kalendárneho mesiaca, RPMN 14,57 %, ročnej úrokovej sadzby 14,57 %, priemernej hodnoty RPMN 10,28 %, výšky odplaty 14,57 % a najvyššie prípustnej výšky odplaty 23,16 % vrátane predpokladov použitých pre výpočet RPMN, čo vyplýva z bodu VII. zmluvy. Žalobkyňa v prospech žalovaného poukázala úhrady titulom splátok úveru v celkovej výške 25.433,58 eur.

8. Prvoinštančný súd sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne o absencii obligatórnej náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z.z. neuvedením doby trvania zmluvy a termínu konečnej splatnosti úveru. Poukázal na závery rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/2015, z ktorých vyplývalo, že aj keď všetky náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES nemuseli byť nevyhnutne obsiahnuté v jedinom dokumente, ale museli byť vyhotovené písomne alebo zachytené na inom trvalom nosiči a museli byť neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. Prvoinštančný súd mal za to, že údaj o termíne konečnej splatnosti nepochybne vyplýval zo znenia zmluvy o úvere, v ktorej bol uvedený termín konečnej splatnosti úveru 5/2025 (mesiac a rok konečnej splatnosti úveru) s uvedením termínu splatnosti každej z mesačných splátok úveru. Okrem iného termín konečnej splatnosti vyplýval aj zo štandardných európskych informácií a splátkového kalendára, ktorých prevzatie žalobkyňa písomne potvrdila, čo nesporne vyplývalo aj z predložených príloh žaloby ňou podanej.

9. Tiež sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala podstatnú náležitosť v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. z dôvodu, že neobsahovala špecifikáciu v akom rozsahu splátka úveru zahŕňala v sebe úhradu istiny úrokov a iných poplatkov s poukazom na rozsudok súdneho dvora EÚ vo veci C-42/2015, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3Cdo/146/2017, 4Cdo/211/2017, 3Cdo/56/2018, 4Cdo/187/2018, 5Cdo/132/2017, 2Cdo/235/2017 a 7Cdo/98/2017.

10. Považoval však za dôvodné určiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v XIII. časti Zmluvy, ktorú špecifikoval. Určil tak neprijateľnosť zmluvnej pokuty vo výške 10 % z dlžnej splátky v prípade omeškania klienta so splatením ktorejkoľvek jednotlivkej splátky uvedenej v bode 12.1 zmluvných podmienok. Dospel k záveru o neprimeranosti požadovanej zmluvnej pokuty a to s poukazom na bod 12.4 zmluvných podmienok. Z uvedeného zmluvného dojednania vyplývalo, že dlžníčka, ktorá bola v omeškaní so splátkami úveru bola povinná okrem úroku z omeškania zaplatiť zmluvnú pokutu vrátane nákladov za vymáhanie omeškaných splátok prostredníctvom tretej osoby vo výške skutočne vynaložených nákladov maximálne do výšky 14 % vymoženej pohľadávky spolu s DPH. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru o neprijateľnosti uvedenej zmluvnej podmienky pre neprimeranosť jej výšky s poukazom na ďalšie sankcie, ktoré bol veriteľ oprávnený od spotrebiteľky požadovať v prípade omeškania so splácaním úveru s upriamením pozornosti na ust. § 53 ods. 1 a § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. nadobudol právoplatnosť dňa 16.05.2019, lebo nebolo proti nim podané odvolanie. Odvolanie bolo podané žalobkyňou čo do výrokov II. a IV.

11. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 20.02.2020 pod sp. zn. 19Co/76/2019 zrušil rozsudok vo výrokoch II. a IV. a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplývalo, že odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR, ktorý vo viacerých svojich rozhodnutiach konštatoval, že nebolo potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká bola konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ išlo o náležitosť vyžadovanú ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z., odvolací súd k odvolacím námietkam žalobkyne, týkajúce sa tvrdenia o neuvedení termínu konečnej splatnosti úveru uviedol, že tieto boli nedôvodné. V zmluve bol uvedený termín konečnej splatnosti úveru údajom 5/2020, čo aj odvolací súd považoval za naplnenie zákonnej požiadavky.

13. Pokiaľ však išlo o dobu trvania zmluvy ako náležitosť vyžadovanú uvedeným ustanovením konštatoval, že zmluva neobsahuje dobu trvania zmluvy. Uvedené ustanovenie vyžaduje presnú špecifikáciu, či bola zmluva uzatvorená na dobu neurčitú, alebo na dobu určitú a v tom prípade je potrebné uviesť presnú dobu trvania zmluvy. Je pritom nevyhnutné, aby údaj o dobe trvania zmluvy bol uvedený priamo v samotnej spotrebiteľskej zmluve, teda na listine, na ktorej spotrebiteľka pripojila svoj podpis. Zmyslom uvedeného zákonného ustanovenia bolo, aby spotrebiteľka už pri podpise zmluvy bola informovaná o tom, ako dlho bude povinná plniť svoje povinnosti vyplývajúce jej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom dotknuté ustanovenie rozlišovalo pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Stanovenie obligatórnej náležitosti zmluvy znamená presné a jasné vymedzenie obsahovej informácie, nie nutnosť spotrebiteľky odvodzovať takýto údaj pred podpisom zmluvy. Poskytovateľ úveru, ktorý bol autorom formulárovej zmluvy, v čase uzatvárania zmluvy nepochybne pozná každú jednotlivú jej obsahovú náležitosť, a teda aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Formulácia doby trvania zmluvy tak, ako je uvedená v posudzovanej zmluve o úvere je neurčitá, keďže zmluva nemusela trvať len do splatenia záväzkov, ale mohla napríklad trvať a zaniknúť aj iným spôsobom ako splnením. Práve z vyššie uvedeného dôvodu bolo možné vysloviť pochybnosť či predmetná zmluva obsahuje alebo neobsahuje uvedenú náležitosť a z tohto dôvodu bol rozsudok prvoinštančného súdu podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP v jeho napadnutej časti ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania zrušený a v rozsahu zrušenia bola vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

14. Prvoinštančný súd citujúc ust. z. č. 129/2010 Z.z. a súc viazaný právnym názorom odvolacieho súdu následne v novom rozhodnutí dospel k záveru, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť zmluvy vyžadovanú v § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z.z., a to dobu trvania zmluvy. Uviedol, že už odvolací súd v danom prípade jednoznačne konštatoval, že uvedenú obligatórnu náležitosť zmluva neobsahuje, keďže uvedené zákonné ustanovenie vyžaduje presnú špecifikáciu, či bola zmluva uzatvorená na dobu neurčitú alebo určitú, a teda bolo potrebné uviesť presnú dobu trvania zmluvy. Bolo tiež nevyhnutným, aby tento údaj bol uvedený priamo v samotnej spotrebiteľskej zmluve, teda na listine, na ktorej spotrebiteľka pripája svoj podpis a nie vo všeobecných zmluvných podmienkach. Stanovenie uvedenej obligatórnej náležitosti znamená presné a jasné vymedzenie obsahovej informácie a nie nutnosť spotrebiteľky odvodzovať takýto údaj pred podpisom zmluvy. Formulácia doby trvania zmluvy tak, ako bola uvedená v posudzovanej zmluve o úvere bola neurčitá, keďže zmluva nemusela trvať len do splatenia záväzkov, ale mohla trvať a zaniknúť aj iným spôsobom ako splatením.

15. S poukazom na absenciu uvedenej obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere prvoinštančný súd predmetný úver považoval v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov, a preto žalovanému vzniklo iba právo na zaplatenie istiny poskytnutého úveru.

16. Nakoľko žalobkyňa v prospech žalovaného vykonala úhrady v celkovej výške 25.433,58 eur vznikla žalovanému povinnosť v zmysle ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka vydať bezdôvodné obohatenie nad sumu 18.300, - eur v celkovej výške 7.133,58 eur vrátane úroku z omeškania určeného v súlade s ust. § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. vo výške 5 % ročne od 07.12.2018 do zaplatenia.

17. Keďže žalobkyňa preukázateľne vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia až doručením žaloby, ktorú žalovaný prevzal dňa 05.12.2018, potom sa tento do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 563 Občianskeho zákonníka dostal počnúc dňom 07.12.2018.

18. O nároku na náhradu trov konania prvoinštančný súd rozhodol tak, že úspešnej žalobkyni bol voči neúspešnému žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

19. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie podľa § 365 ods. 1 písm. h) a f) CSP žalovaný. Uviedol, že doba trvania zmluvy bola v zmluve uvedená jasne a zrozumiteľne, v súlade so zákonom. Poukázal na to, že zo žiadneho právneho predpisu požiadavka na uvádzanie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere výlučne prostredníctvom napr. dní, týždňov, mesiacov či rokov nevyplýva. Uvádzanie časového údaju o dobe trvania zmluvy v tzv. jednotkách času, čo do podstaty zodpovedalo údaju o termíne konečnej splatnosti úveru, ktorý v zmluve uvedený bol. Nebol tak správny názor súdu prvej inštancie, že údaj o dobe trvania zmluvy absentoval, resp. že bol vyjadrený neurčito. Poukázal na skutočnosť, že zákonodarca v nadväznosti na závery Rozsudku Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej (ďalej len „Rozsudok SDEÚ Home Credit“), a teda na zabezpečenie súladu so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len "Smernica 2008/48/ES"), novelizáciou zákona o spotrebiteľských úveroch s účinnosťou od 01.05.2018 vypustil ako obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Dôvodom bola skutočnosť, že ustanovenie čl. 10 ods. 2 písm. u) Smernice 2008/48/ES by sa nemalo podľa bodu 58. Rozsudku SDEÚ Home Credit vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej Smernice. Vzhľadom na uvedené bolo zrejmé, že duplicitná požiadavka slovenského zákonodarcu na uvádzanie údaju o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti v zmluvách o spotrebiteľských úveroch (predstavujúcich vo svojej podstate jeden a ten istý údaj o dĺžke trvania zmluvy v zmysle Smernice 2008/48/ES) prekračovala rámec podmienok stanovených Smernicou 2008/48/ES, na čo sa slovenský zákonodarca rozhodol reagovať novelizáciou predmetného ustanovenia. Namietal tak nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. V ďalšom tvrdil, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, lebo neobsahuje vyhodnotenia jeho argumentov. Poukázal na ust. § 220 ods. 2 CSP, konkretizoval rozhodnutia ÚS SR s poukazom na čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd i čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd so záverom, že bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol a priznal mu náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacieho konania, alebo rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

20. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrila.

21. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 z. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že termín verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a jeho webovej stránke dňa 05.05.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

22. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

23. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to

všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

24. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane viď rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdny sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu.

25. Keďže v odvolaní bolo namietané aj nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, k uvedenému odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

26. Žalobkyňa namietala, že v zmluve absentuje údaj o dobe trvania zmluvy spotrebiteľského úveru. Tento dôvod žalovaný sponchyboval. V súvislosti s údajom podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. a rozsudkom Súdneho dvora vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a.s. a Klára Biróová odvolací súd poukazuje na priamy účinok Smerníc. Otázka priameho účinku Smerníc sa vo všeobecnosti v podstate týka vymedzenia podmienok, za ktorých vnútroštátne orgány môžu určitú normu práva Únie aplikovať priamo, bezprostredne, na prípad, ktorý riešia. Vzhľadom na existenciu ustálenej judikatúry SD EÚ na otázku priameho účinku Smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie Smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

27. Z uvedeného vyplýva, že priamy účinok je tak v zásade možný len v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivец dovolá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice.

28. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 ods. 2 presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Tak explicitne presné ustanovenie akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.04.2015 cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

29. Doba trvania zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z.z. musí byť uvedená presne, aby bolo bez akýchkoľvek pochybností jednoznačné, ako dlho má záväzok medzi zmluvnými stranami trvať. Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX tento údaj neobsahuje jasne, určite a zrozumiteľne, lebo formulácia „do splatenia všetkých záväzkov Klienta podľa Zmluvy“ nepostačuje. Uvedená formulácia je pre spotrebiteľa nejasná, nie je možné jednoznačne určiť časovú viazanosť zmluvných strán.

30. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 2 CSP, preto konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a ešte na doplnenie a k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné. Odvolací súd v danej veci nemá pochybnosti o tom, že predmetný právny vzťah medzi stranami sporu je vzťahom spotrebiteľským v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva uzavretá dňa 21.04.2015 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, v ktorej vystupoval dodávateľ, lebo pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. podnikateľskej činnosti a žalobkyňa bola v postavení spotrebiteľky, nakoľko nekonala v rámci predmetu svojej prípadnej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

31. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch presne definuje všetky náležitosti, okrem všeobecných, ktoré musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Prítom týmito povinnými náležitosťami zmluvy sú tie, ktoré vyplývajú z úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to okrem iného aj uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Účelom uvedenej právnej úpravy je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Neobstojí preto námietka žalovaného, že predmetná zmluva obsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá by mala podľa tvrdenia žalovaného byť totožná s termínom konečnej splatnosti úveru, vyjadrenej číselne 05/2025. V zmluve je doba trvania zmluvy vyjadrená textom „do splatenia všetkých záväzkov Klienta podľa tejto Zmluvy“, čo je nutné vyhodnotiť ako veľmi neurčité, nekonkrétne, nejasné tak, ako to už bolo uvedené vyššie. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že je nutné pri rozhodovacej praxi sa prikloniť k výkladu sledujúceho záujem spotrebiteľa, teda k výkladu pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejšieho, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí do ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V tejto súvislosti je treba poukázať na názor vyslovený v rozhodnutí NS SR sp. zn. 6Cdo/1/2012. Bolo preto správnym, keď súd prvej inštancie pre absenciu povinnej náležitosti zmluvy považoval túto za bezúročnú a bez poplatkov. Aj absencia iba jednej z viacerých povinných a zákonných náležitostí má tie isté dôsledky. Nezanedbateľným nemôže byť ani skutočnosť, že už právoplatne v danej veci bolo rozhodnuté o tom, že do predmetnej zmluvy boli žalovaným zakomponované aj neprijateľné zmluvné podmienky. Vychádzajúc z uvedeného je tiež potom správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa bola povinná žalovanému uhradiť iba istinu, ktorá jej bola na základe uvedenej zmluvy poskytnutá.

32. Odvolací súd poukazuje aj na nález ÚS SR z 12.05.2020, sp. zn. III. ÚS/43/2020, podľa ktorého bezúročnosť úveru nastávajúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinne si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, nekorešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch a poplatkoch).

33. Ak odvolateľ poukazuje na zmenu právnej úpravy § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorá by sa mala aplikovať aj pre zmluvy uzavreté pred jeho účinnosťou, t.j. pred 01.05.2018, odvolací súd uvádza, že túto námietku považuje za nedôvodnú. V čase uzavretia zmluvy bol zákon jednoznačne v znení vyžadujúcom údaj o dobe trvania zmluvy a v prípade jeho absencie v zmysle § 11 ods. 1 zákona 129/2010 Z.z. sa spotrebiteľský úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. Preto uvedená zákonná zmena nemohla byť pre rozhodnutie v danej veci smerodajnou.

34. K nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré odvolateľ poukazuje, odvolací súd uvádza, že obsah požiadavky na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia je vyjadrené v ust. § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Odvolací súd má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje myšlienkový postup, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, spôsob, akým sa súd vypořiadal s postojom strán v konaní tak, aby rozhodnutie bolo preskúmateľné v rámci prípadných opravných konaní. Táto požiadavka však nezahŕňa právo strany sporu byť pred súdom úspešným, prípadne právo na vydanie rozhodnutia v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (porovnaj rozhodnutie ÚS SR, sp. zn. I. ÚS/50/04), prípadne s navrhovaním a hodnotením dôkazov. Nie je možné chápať porušenie práva na súdnu ochranu, ani práva na spravodlivý proces iba vtedy, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu a jeho návrhom nevyhoví. Neznamená to tiež, že musí mať strana sporu právo na úspech v konaní, ani aby súd prebral alebo sa riadil výkladom právnych predpisov, ktoré predkladá strana sporu (viď rozhodnutie ÚS SR, sp. zn. IV. ÚS/340/2004). Súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpovede na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia

bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami (viď rozhodnutia ÚS SR, sp. zn. II. ÚS/76/07 a I. ÚS/249/07).

35. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil, a to aj čo sa týka správneho výroku o trovách konania s jeho upresnením, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, a to v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

36. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nebola priznaná ich náhrada, a to aj s poukazom na čl. 17 základných princípov CSP. V odvolacom konaní úspešnej žalobkyni nebola priznaná náhrada trov konania proti neúspešnému žalovanému. V odvolacom konaní totiž žalobkyni žiadne trovy nevznikli, ani si ich neuplatnila, ani ich vznik z obsahu spisu nevyplývajú a neúspešný žalovaný nemôže mať na nich nárok.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).